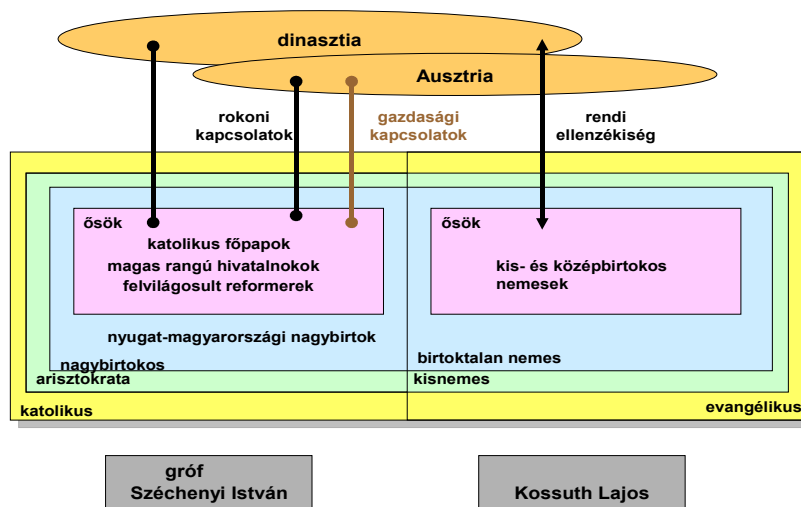

Politikai intézmények, eszmék, ideológiák

Széchenyi és Kossuth nézetei, programja a polgári átalakulásért

Mutassa be és elemezze Széchenyi és Kossuth eszmerendszerét, és vesse össze a két politikus gondolatait és szereplését! Válaszában az alábbi szempontokra térjen ki:

- a társadalmi helyzetből adódó különbségek feltárása;
- Széchenyi és Kossuth eszmerendszerének és tevékenységének tömör bemutatása és elemzése;
- a Széchenyi és Kossuth között feszülő ellentétek és azonosságok feltárása és elemzése.

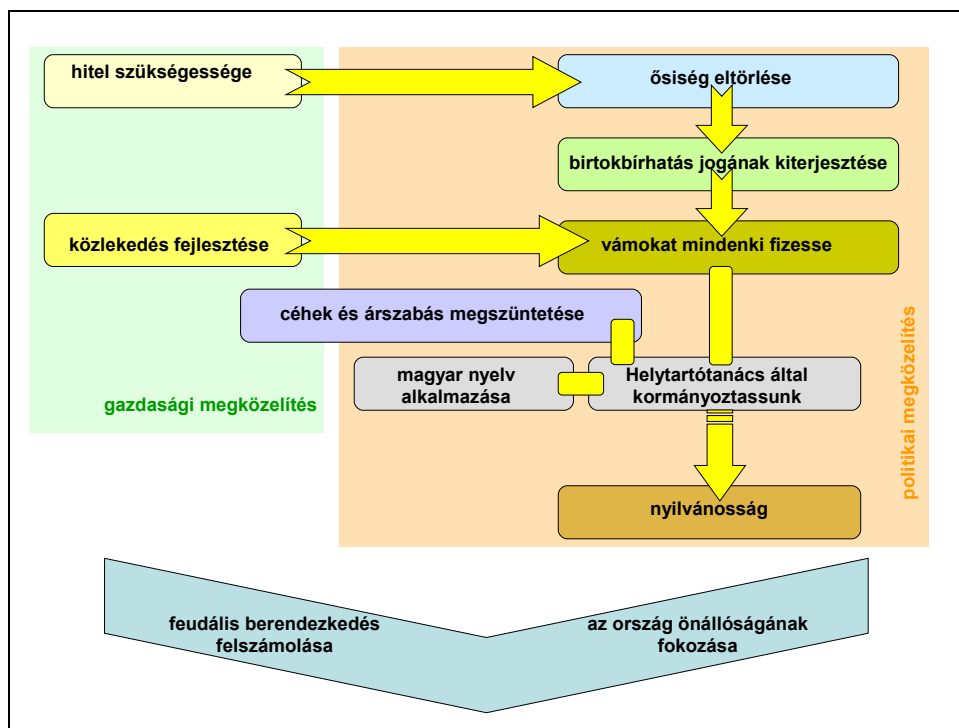
Széchenyi István és Kossuth Lajos családi kötődései

Országgyűlési tudósítások A. 20

Február 26 és 27-én a vallásos tárgyú törvények
 Isten nevére további megfigyelés, és kiadásra
 segélyültek nagyobb részben vélté kiadásával
 munkáját a K. H. és P. R. tábláján 20. K. H.
 lex által kiadva. - Püspök Öreges János
 és Püspök Protyenszky Béla. Kijelentés
 közzététel, amannak a K. H. és P. R. tábláján
 és polgári szabadságának. P. H. H. H.
 és P. H. H. H. H. H. H. H. H. H. H. H. H.
 és P. H. H. H. H. H. H. H. H. H. H. H. H.

Karikatúra Széchenyiről és az Országgyűlési Tudósítások részlete

A Stádium 12 pontjának gondolatmenete

Karikatúra a két politikus viszonyáról

„Én a Pesti Hírlap szerkesztőjének szándéka tisztaságául de legkisebbé sem kételkedem, mit újra és újra kijelentek; elveit is jobbadán és legfőbb vonásaikban osztom; sőt egy cseppet sem vonakodom ezennel kinyilatkoztatni, hogy azokat legnagyobb részben magaméivá teszem, sőt, legyen szabad mondani, legédesb atyai érzések közt jobbadán magaméinak ismerem; és ekképp egyedül azon modor ellen lehet és van kifogásom, melly szerint, mint ő hiszi,

felemeli a hazát, mint hiszem viszont én, sírba dönti a magyart (...) És most, (...) egyenesen megmondom, miben hibáz a Pesti Hírlap szerkesztője: egyedül abban, hogy a képzelet és gerjedelmek fegyverével dolgozik és nem hideg számokkal, vagyis, mint a közéletben a bevett szójárás szerint mondani szokták: a szívhez szól, ahelyett hogy az észhez szólna.” (Széchenyi: *Kelet népe*, 1841)

„Nyomorult semmirekellőnek vallanám magamat, ha örömömre válhatnék port, szemetet szórni a megbotlott óriásra; én tiszteletteltjesen tárom ki karjaimat, s kérem: szenvedjen meg a nemzeti nagyság építésénél homokhordó napszámosi közt, méltassa tanácsára, javító vezetésére azt, kinek most útját állani törekedik; mert jobb a közre, ha egymás mellett, mint egymás ellen.” (Kossuth Széchenyihez)

„Ezen bizonyítvány után már igen szembetűnő, minő eszmezavarban van mind *gr. Széchenyi*, mind minden konzervatív társa, midőn azt irogatják, hogy az ellenzéknek nem szabad többségben lenni, hogy az ő természetes rendeltetése a kevesebbség. Bizony gyönyörű logika! Ahol parlamentáris kormány van, ott az ellenzék természetesen csak kevesebbségben lehet; miért?, mert mihelyt többségben van, megszűnik ellenzék lenni, s kormánnyá lesz, – de nálunk, a mi viszonyaink közt, nem parlamentáris, nem nemzeti kormány mellett? – Szegény logikusok! Tanulni kellene egy kis közjogot, egy kis statustudományt, egy kis országismét; ezek oly dolgok, miket vizenyős dilettantizmus egy európai utazásában el nem lehet. Tanuljatok, s ha tanultatok, át fogjátok látni, miként Magyarországon, míg a mostani kormányrendszer fennáll, csak az tarthatja fel a hazát, ha az ellenzék többségben van, s minden percnyi kevesebbsége az alkotmányos élet s magyar nemzeti önállás csorbításával együtt jár.

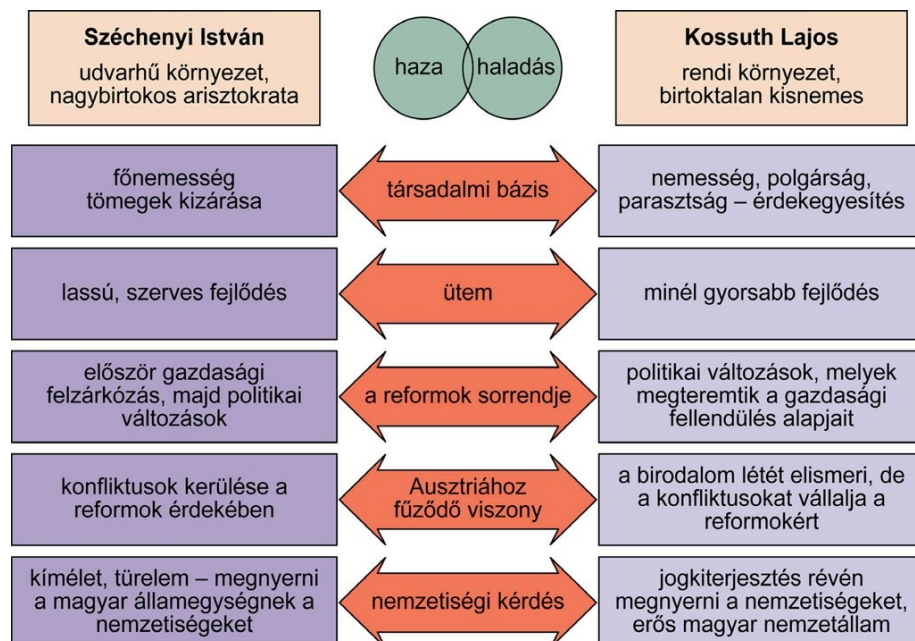
„És óh!, hogy meg kellett érnünk, miként még *gr. Széchenyi* is e mákonyosztó csalpolitika emberévé esküdött! Könyveket ír, szavak tengerét, de a szótenger hullámaiban egy gondolat ringatja magát, fel-felütogetve rémfejét, a halásznak csónaka körül, ki háládatlan fáradalommal – gondolatot halászni a tágas szótengerre száll. E gondolat szillogizma [itt lényege] következő:

»Míg a kormány sem alkotmányos, sem nemzeti irányt nem követett, addig az ellenkezés helyén volt: – de a körülmények megváltoztak: a kormány lemondott alkotmányellenes, s nemzetiségtelen célzatairól: sőt vezéreszmének fogadta fel, hogy Magyarországot csak alkotmányszerűen, csak nemzeti irányban kormányozhatni, most tehát az ellenzésnek többé tárgya nincs, s az ellenzék, hacsak hervatag kevesebbségre nem sorvad, nemcsak szükségtelen, hanem káros is.«

Ez Széchenyi szótengerének egyetlen gondolatja »Politikai program-töredékeiben«, a többi: üres hang, vagy egyéni gyűlöletből eredt személyes üldözése Kossuthnak

Tehát megváltoztak a körülmények! tehát alkotmány s nemzetiség többé veszélyben nem forog! Ugyan ugye? vajon hol és miben volt örvendetes alkalmunk ezt tapasztalni? - hacsak abban nem, hogy gróf Széchenyi István közlekedési osztályfőnökké lett közlekedési osztály nélkül. [...]

Ha gróf Széchenyi régibb logikája szerint beszélne, nem azt mondaná, hogy ellenzék nem kell ez idő szerint, hanem így szólana az ellenzékhez: Volt idő, midőn a negatív ellenzés alkalmas eszköz volt a hazát fenntartani, ma már ez nem elég, a körülmények megváltoztak, s e változott körülmények közt, csak reformok által a hazát megmenteni, azért hát álljon az ellenzék élére a reformoknak, lobogtassa ennek zászlaját azon törhetetlen eréllyel, mellyel századokon a konzervatív zászlaját lobogtatá, kapcsolja zászlajához az igazságnak, a nép minden osztályainak érdekét;» (Kossuth Lajos: A magyar politikai pártok értelmezése, 1847)

Széchenyi és Kossuth eszmerendszerének és politikájának összevetése

Értékelési útmutató (28. tétel)

Szempontok	Optimális megoldás	Pont
A feladat megértése, témataartás, a lényeg kiemelése	A vizsgázó <ul style="list-style-type: none"> • bemutatja és összeveti a társadalmi helyzetből származó különbségeket; • bemutatja és elemzi Széchenyi és Kossuth eszmerendszerét és tevékenységét; • feltárja és elemzi a Széchenyi és Kossuth között feszülő ellentéteket és azonosságokat. 	12
Tájékozódás térben és időben	A vizsgázó <ul style="list-style-type: none"> • tisztában van Széchenyi és Kossuth tevékenységének térbeli sajátosságaival (pl. nyugat-magyarországi és kelet-magyarországi származás, utazásaik életük folyamán, politikai tevékenységük színterei – Pozsony, Pest, Tisza, Al-Duna), és ezek következményeivel; • a problémát jól helyezi el az időben (1830-as és 1840-es évek), tisztában van az előzményekkel és a nemzetközi háttér időrendjével. 	6
A szaknyelv alkalmazása	A vizsgázó <ul style="list-style-type: none"> • előadásában használja a témához kapcsolódó általános fogalmakat (pl. nemzeti eszme, liberalizmus, reform, forradalom, jobbágykérdés, polgárosodás, nemesség, arisztokrácia); • használja a téma szak kifejezéseit (pl.: rendi kiváltságok, alkotmányosság, örökváltság, közteherviselés, robot, védvámok, folyamszabályozás, iparpártolás); • feleletében a fogalmakat jelentésüknek megfelelően használja. 	6
Források használata és értékelése	A vizsgázó <ul style="list-style-type: none"> • rögzíti Széchenyi és Kossuth társadalmi helyzetének jellemzőit (pl. arisztokrata – kisnemes, nagybirtokos – birtoktalan, katolikus – evangélikus, udvarhű – rendi hagyományok); • feltárja a politikai pálya jellemzőit (pl. hirtelen berobbanás mindkettőnél, gyakorlati alkotások – folyamszabályozás – Pesti Hírlap, magányos út és a többségi párt egyik vezetője); • rögzíti a gondolati különbségeket (pl. ütem, udvarhoz fűződő viszony, eltérő bázis – arisztokrácia és köznemesség); • rögzíti a közös vonásokat (pl. haza és haladás - a nemzet felemelése és a polgárosodás). 	12
Az eseményeket alakító tényezők feltárása, a történelmi események és jelenségek problémaközpontú bemutatása	A vizsgázó <ul style="list-style-type: none"> • elemzi a birodalomhoz fűződő viszony- és eszmerendszerük más elemeinek kapcsolatát (pl. Széchenyi gyengének ítéli meg az országot a szembenállásra, ezért a politikai vonatkozásokban lassúbb ütemet diktál, távol akarja tartani a tömegeket – Kossuth éppen fordítva); • elemzi a vita módszereit és a kettőjük közötti társadalmi különbség összefüggéseit (pl. Széchenyi kemény támadásaira Kossuth leplezve, de ugyanolyan keményen válaszol); • elemzi és összeveti politikai módszereiket (pl. Széchenyi szerves fejlődést akar – kevesebbet, de azt alaposabban, mindkettő hajlíthatatlan az igazában) • önálló ismereteivel, következtetéseivel, megállapításaival kiegészíti feleletét. 	18
Világosság, nyelvhelyesség, a felelet felépítése	<ul style="list-style-type: none"> • A vizsgázó egész mondatokban, folyamatosan fejti ki gondolatait, és szabatosan fogalmaz. • A felelet szerkezete alkalmas a téma kifejtésére. • A gondolatmenet logikus. 	6
Összesen		60